

## Document Citation

Title	<b>Joris Ivens (1898-1989)</b>
Author(s)	Galina Kopaneva
Source	<i>Karlovy Vary Film Festival</i>
Date	1998
Type	program note
Language	Czech English
Pagination	298-299
No. of Pages	2
Subjects	Ivens, Joris (1898-1989), Nijmegen, Netherlands
Film Subjects	

## ■ Joris Ivens (1898 – 1989)

V roce 1988 uvedl Ivens na MFF v Benátkách svůj poslední film *Příběh větru* a za celoživotní dílo obdržel Zlatého lva. Vyvrcholila šedesátiletá kariéra „létajícího Holanďana s rudým srdcem“, kterého nevyzpytatelnost našeho století přiváděla na místa, kde se o jeho osudy a tvářnost bojovalo prací i zbraněmi. Po avantgardních, impresionistických snímcích *Most* a *Děšť* zaznamenal v rodném Holandsku vítězný souboj lidí s mořem, v Belgii solidaritu stávkujících horníků, v SSSR pracovní nasazení budovatelů socialismu. Následující pracovní pobyt v USA přerušil kvůli podání svědectví o občanské válce ve Španělsku a vzápětí na druhém konci světa zaznamenal odpor čínského lidu proti japonským agresorům. Druhou světovou válku prožíval Ivens v USA a Kanadě, podílel se japonskou kapitolou na slavném seriálu *Zač jsme bojovali*. Svůj bytostně lyrický rukopis dal plně do služeb reportáže a publicistiky. Za podporu indonéského boje za nezávislost, s nímž solidarizoval v Austrálii, mu byl odejmut holandský pas. Jako „světoobčan“ zakotvil ve střední Evropě. Dočasným domovem se mu stala Praha, Varšava, Lodž, Berlín. Přednášel, zaznamenával symptomatické události „východního bloku“, podílel se na různých mezinárodních projektech. V roce 1957 se odpoutal od tohoto teritoria a jeho problematiku poetickým filmem *Setkání Seiny s Paříží*, za nějž získal Zlatou palmu v Cannes. Poté se vydal do Číny, kde natočil *Předjaří*, na podnět Enrica Mattei se pokusil o sociologickou výpověď ve filmu *Itálie není chudá země*. V Čadu, Senegal a Mali dokumentoval emancipační proces dekolonizující se Afriky, obdobný zájem ho přivedl na Kubu a do Chile. Ve snímcích z tohoto období rozvinul lyrickou linii, aniž se odpoutal od společenských kontextů. V roce 1964 konečně mohl uspořádat retrospektivu v Holandsku a natočit v jižní Francii svůj první film o větru – *Mistrál*. Poté se vydal znovu do války. Točil ve Vietnamu, Laosu a v letech 1973 – 1976, uhranutý Čínou, v dvanáctihodinovém seriálu *Jak Yü Gung hory přenáší* zaznamenal každodennost země v čase kulturní revoluce. Za pobytu v Itálii a Francii se dočkal omluvy holandské vlády a získal možnost naplnění dávného snu. Se svou dlouholetou spolupracovnicí Marcelinou Loridanovou se znovu vypravil do Číny a ve filmové poémě *Příběh větru* se vnořil do mystické sounáležitosti země, vody, větru a kulturních artefaktů. V tomto poetickém prostupování reality a fantazie současně bilancuje svůj život, beze zbytku prolnutý do jeho díla. Vypovídá o jeho intuici, odvaze, víře a nadějích, o životní filozofii muže, který nechtěl a nemohl být nezúčastněným současníkem svého století.

Galina Kopaněva

### Výběrová filmografie:

*De Brug* (Most, 1928)  
*Regen* (Děšť, 1929)  
*Branding* (Příboj, 1929)  
*Komsomol. Pjesňa o gerojach* (Komsomol. Píseň o hrdínech, 1932)  
*Borinage* (1933)  
*Nieuwe Gronde* (Nová země, 1934)  
*The Spanish Earth* (Španělská země, 1937)  
*Four Hundred Millions* (Čtyři sta milionů, 1938),  
*Action Stations* (Poplach, 1942)  
*Indonesia Calling* (Indonésie volá, 1945)  
*Das Lied der Ströme* (Píseň proudů, 1954)  
*La Seine a rencontré Paris* (Setkání Seiny s Paříží, 1957)  
*Cuba pueblo armadio* (Lid ve zbraní, 1961)  
*...à Valparaíso (...ve Valparaisu, 1962)*  
*Le Mistral* (Mistrál, 1965),  
*The Threatening Sky* (Hrozící nebe, 1967)  
*Le peuple des fusils* (Lidé ve zbraní, 1969)  
*Comment Yukong déplaça les montagnes* (Jak Yü Gung hory přenáší, 1976)  
*Une histoire de vent* (Příběh větru, 1988)



Joris Ivens s Marceline Loridanovou / Joris Ivens and Marcelline Loridan

### Marceline Loridanová

Dívčím jménem Rosenbergová, narodila se v Epinal roku 1928 polským židovským rodičům. Ti v roce 1920 utekli před pronásledováním do Francie. Přesto nebyla jejich rodina ušetřena deportací. Po válce vystřídala Marceline mnoho zaměstnání, ale stále si přála filmovat. Podařilo se jí to v roce 1960, kdy jako herečka debutovala filmem Edgara Morina a Jeana Roucha *Chronique d'un été*. Za film získala na festivalu v Cannes Mezinárodní cenu kritiků. V letech 1960 – 64 spolupracovala s francouzskou televizí. V roce 1962 natočila svůj první dokumentární film *Algérie année zéro* a poprvé se setkala s Jorisem Ivensem. Od tohoto roku se žádný Ivensův film neobešel bez její účasti. Roku 1967 spolu natočili snímek *17-ème parallèle*. Tento dlouhometrážní film vypráví o každodenním životě vesničanů v nejbombardovanější části Vietnamu. Loridanovou Vietnam inspiroval i k publikování článků a k fotoreportáži. V její spolupráci s Ivensem se střídaly projekty nerealizované s těmi uskutečněnými, které samozřejmě převládaly. K nim patří snímek *Le peuple des fusils, jeden z dvanácti filmů o Číně, nazvaných Comment Yukong déplaça les montagnes*. Podílela se na scénářích, byla asistentkou a pomáhala i s jejich distribucí. Příprava filmu *Une histoire de vent* trvala šest let. Loridanovou s Ivensem zaujala stará čínská civilizace, film byl dokončen v roce 1988 a byl jejich poslední společnou prací.

Ivens showed his last film *Une histoire de vent* (*The Story of the Wind*) at the Venice International Film Festival in 1988 where he received The Golden Lion for Lifetime Achievement award. This was the apex of sixty-years of film making by this "Flying Dutchman with a red heart" whom the vagaries of our century always lured to those places where this century's destiny and bearing was just being shaped by work or weapons. After his vanguard impressionist films, *De Brug* (*The Bridge*) and *Regen* (*Rain*), he recorded in his native Holland the struggle of men with the sea; or the solidarity of striking miners in Belgium; work engagement by the builders of socialism in the USSR. The subsequent work stay in the US was interrupted by his testimony on the civil war in Spain; and soon Ivens was making a record of the struggle by the Chinese against the Japanese invaders. He spend WW2

## ■ Joris Ivens (1898 – 1989)

in the US and Canada and he contributed the Japanese chapter for the famous series *What We Fought For*. His intrinsically lyrical style was fully devoted to reporting and political commentary. His Dutch passport was withdrawn due to his support for the Indonesian struggle for independence, the solidarity with which Ivens expressed while in Australia. A citizen of the world, he made his home in Central Europe. Prague, Warsaw, Lodz and Berlin offered him temporary refuge. He lectured, recorded symptomatic events in the Eastern bloc, participated in various international projects. In 1957 he steered clear of this territory and its issues with his lyrical film *La Seine a rencontré Paris* (*The Seine Meets Paris*) which won him a Golden Palm at Cannes. Then he went to China where he made *The Early Spring*. Enrico Matteo suggested to him to make a sociological statement *Italy Is Not A Poor Country*. In Chad, Senegal and Mali he documented the process of emancipation in the de-colonizing Africa and the same interest brought him to Cuba and Chile. His films from this era further advanced his lyrical line without veering off social contexts. Eventually, in 1964, he was able to present his retrospective in Holland and he made his first movie about the wind, *Le Mistral*, in southern France. After that he went on to document war, again. He filmed in Viet Nam, Laos, and from 1973 through 1976, awe-struck with China, he made a record of everyday events of the cultural revolution in a 12-hour serial, *How Yü Gung Moved the Mountains*. While staying in Italy and in France, he received an apology from the Dutch government, and his dream finally materialized: Together with his collaborator of many years Marceline Loridan he went back to China and in a film poem, *Une histoire de vent* (*The Story of the Wind*), he delved into the mystical congruity of earth, water, wind and cultural artifacts. In this poetic intertwining of reality and fantasy, he also made an account of his life which was entirely interconnected with his work. The film tells of his intuition, courage, faith and hopes, about the philosophy of life of a man who did not want to, nor could have been, an indifferent participant in his century.

Galina Kopaněva

Selected films by Joris Ivens (1898 – 1989):

*De Brug* (The Bridge, 1928)  
*Regen* (Rain, 1929)  
*Branding* (The Surf, 1929)  
*Komsomol. Pesnia o geroiakh* (The Communist Youth: A Song About Heroes, 1932)  
*Borinage* (1933)  
*Four Hundred Millions* (1938)  
*Action Stations* (1942)  
*Indonesia Calling* (1945)  
*Das Lied der Ströme* (The Song of Streams, 1954)  
*La Seine a rencontré Paris* (The Seine Meets Paris, 1957)  
*Cuba pueblo armado* (Cuba of Armed People, 1961)  
*...à Valparaíso* (1996)  
*Le Mistral* (1965)  
*The Threatening Sky* (1967)  
*Le peuple des fusils* (People in Arms, 1969)  
*Comment Yukong déplaça les montains* ("How Yü Gung Moved the Mountains", 1976)  
*Une histoire de vent* (The Story of the Wind, 1988)

### Marceline Loridan

Née Rosenberg, she was born in 1928 in Epinal to Polish-Jewish parents, who had fled from persecution and settled in France. And yet the family was not spared Nazi deportation. After the war Marceline held various jobs, but it was always her wish to make films. She managed to do so in 1960 with her acting debut in the

film by Edgar Morin and Jean Rouche, *Chronique d'un été*. She won the Critics' Award for this film at the IFF in Cannes. 1960-64 she worked for French Television. In 1962 she made her first documentary film *Algérie année zéro* and first met Joris Ivens. Since that year he has made no film without her participation. In 1967 they made the film *17-ème parallèle* together. This long-footage film depicts the lives of villagers in the worst-bombed part of Vietnam. Marceline Loridan also published articles and photo-reportages on the subject of Vietnam. Of her common projects with Ivens, many were finalized but some were never made. The former group includes *Le peuple et ses fusils*, one of the twelve films about China called *Comment Yukong déplaça les montagnes*. She was co-author of the scripts, assistant director, and she also helped with the distribution of the films. Preparations for the film *Une histoire de vent* took six years. Loridan and Ivens were fascinated by the civilization of ancient China – the film was finished in 1988 and was their last common project.



Marceline Loridanová a Joris Ivens při natáčení / Marceline Loridan and Joris Ivens during filming